

Okur ile hayran olunan yazarın buluşması her zaman potansiyel tehlikeler içerir.

Germanist çok iyi bir dilbilimcidir, Fransızcası harikadır, tezini Schiller üzerine yazmaktadır. Aralarında kurallarını ve gidişatını Germanist'in belirlediği bir ilişki başlar: "Banyo aynasının üstüne de kendisi için notlar bırakırdı. O ilk sabah, kendimi çalınmaktan yıpranmış bir piyano gibi hissederek güçbela banyoya ulaştığımda, büyük harflerle yazılmış olduğunu gördüğüm not, Schiller'in *Don Carlos* piyesinden bir alıntıydı. Posa'nın Kral Philip'ten özgürlük talep ettiği şu güçlü ve tacizkar söz: *SO GEBEN SIE GEDANKENFREIHEIT*. Posa gibi, Germanist de bu talepte ciddiydi. O dinsel, politik, cinsel her anlamda özgür olmak isterdi."

Germanist'in kütüphanesini karıştırır, Paul Michel'in romanlarının sayfa kenarlarına düştüğü notları inceler: "Her bir kitap, Paul Michel'in olduğu kadar onun yazdıklarıyla doluydu. Paul Michel'e eksiksiz yanıtlar vermişti... Hele bir paragraf vardı ki, Germanist'in özenli, yırtıcı yazısıyla neredeyse baştan aşağı karalanmış haldeydi. Sayfanın altına da, o güçlü, küçük elyazısıyla ve büyük harflerle 'DİKKAT FOUCAULT VAR!' yazmıştı. Sanki söz konusu felsefeci, vahşi bir köpekmiş gibi."

Bir aydır çıkıyor olmalarına, Paul Michel üzerinde çalıştığını bilmesine rağmen şimdiye kadar bu konuda tek sözcük bile etmediğini düşünür. Sonra bir sohbetleri sırasında, konuyu biraz kurcalama fırsatı bulur ve Germanist'in iki babası olduğunu, annesinin ikisi ile de evlenmediğini ve bir gün her şeyi bırakıp gittiğini, kayıp olduğunu, babasının da bir eşcinsel olduğunu öğrenir: "Babam Paul Michel'in bazı kitaplarını okudu," dedi; "Fransızca bilir o. İnsanın sadece babalarının olması ilginç bir şey. Eğer erkeksen daha farklı tabii. Paul Michel, hep kendi ödipal canavarını aramış aslında. -Kimmiş o peki? -Foucault. Bu onun Foucault'nun adını ilk anıydı. Ama raflarını karıştırdığımı açık etmeden, bu konuda ona daha fazla soru sormam mümkün değildi ne yazık ki."

Daha sonra başka bir sohbetlerinde Paul Michel'in 1984'te bir sinir krizi geçirdiğini ve tımarhaneye kapatıldığını öğrenecektir Germanist'ten, elbette fırçasını da yiyerek: "Ne yani bilmiyor musun? Eserleri hakkında çalışıyorsun ama ona ne yaptıklarını bilmiyorsun, öyle mi?" Germanist'in de etkilemesi ile kahramanımız için Fransa'ya gidip Paul Michel'in izini sürmek, hastaneyi bulmak ve onunla görüşmeye çalışmak, Michel'i çözümlenmek bir saplantı haline gelecektir...

FOUCAULT'NUN HAYALETİ

Foucault'yu Sayıklamak İngiliz romancı ve akademisyen 1951 doğumlu Patricia Duncker'in ilk romanı; 1996'da yayımlanmış, 1997'de de Dillons

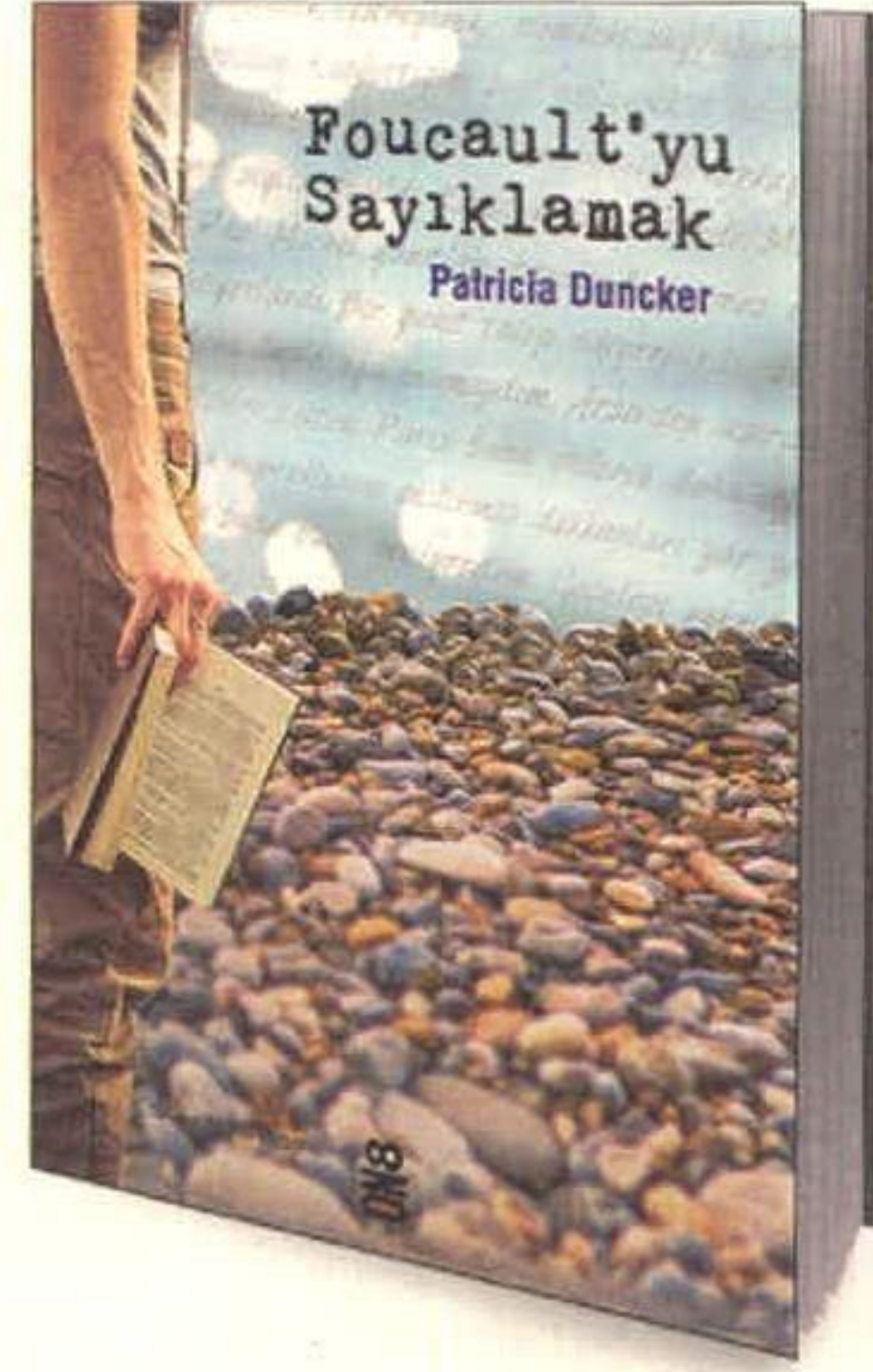
ilk roman ve McKitterick ödülleriyle layık görülmüş. Aslında bu roman daha önce, 2006'da *Foucault'nun Hayaleti* adı ile Türkçede yayımlanmıştı.

Akademik ilgi alanı da roman olan, özellikle İngiliz romanı konusunda uzman olan Duncker, bu ilk romanında iyi bir yazar olduğunu gösteriyor.

Bilindiği üzere Foucault, sosyal

bilimcilerimizin pek ilgi gösterdikleri bir düşünür. Aşağı yukarı tüm külliyatı da Türkçeye çevrilmiş durumda, kendisine referans gösterilmeden sosyal bilimler konusunda bir yayın yapmak neredeyse yasak gibi. Ancak önceki çevirinin başlığının da vurguladığı gibi romanda sadece Foucault'nun hayaleti var. Paul Michel, Duncker'in yarattığı bir roman tiplemesi, dolayısıyla romancımız bir roman tipi ile gerçek bir ismin birlikte rol aldığı bir kurgu geliştiriyor. Duncker okur ve yazar ilişkisi üzerinde gezdiriyor merceğini. Uzaktan, çoğu zaman platonik olarak yaşanan yazar hayranlıkları sıkça rastlanan bir olgudur; hatta aşırı ölçüye vardığı, sapıkça bir tutkuya dönüştüğü bile olur. Okur ile hayran olunan yazarın buluşması her zaman potansiyel tehlikeler içerir. Okurun beyninde canlandırdığı yazar ile canlı kanlı varolan yazarın hakikati ne kadar örtüşür? Genellikle bu ilişkide hayranlık tek yönlüdür; okur(lar)dan yazara doğru. Peki yazarın okuru/okurlarıyla bir ilişkisi olabilir mi? Yazarın yazma motivasyonunda okurun yeri nedir? Yazar kimin için yazar, yazdığı belli bir okur olabilir mi? Duncker bu sorular etrafında örüyor kurgusunu.

Başlık, Foucault hakkında fazla bilgisi olmayanları korkutmamalı; tam tersine, yirminci yüzyılın bu en önemli düşünürlerinden biri hakkında daha fazla bilgilenmek için bir vesile olabilir. Böyle bir yönelme söz konusu olduğunda da piyasadaki Foucault bolluğundan ötürü baş dönmesi yaşanabilir. Roman ile aynı zamanlarda tam da bu işlevi, yani Foucault'ya çok yumuşak bir geçiş yapma olanağını verecek bir kitap daha yayımlandı: David Macey'in daha önce Güncel Yayıncılık'tan çıkmış olan *Foucault'su*, bu kez Dedalus etiketi ile *Foucault Hakkında Her Şey* adıyla yeniden basılmış bulunuyor. ■

FOUCAULT'YU SAYIKLAMAK

Patricia Duncker

On8 Kitap

Çeviren: Murat Özbek